

Život koji se prenosi: „Vaši će starci sanjati sne, a vaši mladići gledati viđenja.”

Deseti članak serije Borba, blizina, misija. Kada odnos između Oca i djece, te među generacijama, poprimi oblik blagoslova, moguće je gledati u budućnost bez straha od bilo čega.

8.01.2025.

Ovaj odnos je tu od prvih otkucaja života Crkve: to je dinamika s kojom se rađa i koja na određeni način sažima samu njezinu bit. Sveti Pavao ga otkriva u središnjim aktivnostima kao što je evangelizacija ili euharistijsko slavlje: „Ja sam vam prenio ono što sam primio“, piše u dva navrata onima iz Korinta (usp. 1Ko 11,23; 15, 3). To nije samo priopćavanje učenja: to je prijenos koji sa sobom nosi neku vrstu generacije. Stoga im kaže: „Jer da imate u Kristu i deset tisuća učitelja, ipak ne biste imali više otaca. Ta u Kristu Isusu po evanđelju ja vas rodih! ” (1Ko 4,15). Ono što je u pitanju nije puki prijenos znanja, jer istina kršćanstva nije niz apstraktnih načela, već nešto tako konkretno kao što je Osoba, Osoba koja nam prenosi svoj život. Zato sam sveti Pavao piše Galaćanima: „dječice moja, koju ponovno u trudovima rađam dok se Krist ne oblikuje u vama.“ (Gal 4,19).

Sve ovo zapravo nije način koji se odnosi isključivo na svetog Pavla. Sveti Ivan također se obraća vjernicima s "djeco moja" (usp. 1Iv 2,1), a sveti Petar o njima govori kao o "novorođenčadi" (1P 2,2). U kršćanskoj egzistenciji postoji rođenje za novi život, koje traži da se prenese na druge ljude. To je pokret koji ima svoj početak u Ocu, a utjelovljen je u Isusu Kristu: „Sve mi je dao Otac i nitko ne pozna Sina doli Otac, i nitko ne pozna Oca doli Sin i onaj komu Sin hoće objaviti“ (Mt 11,27). Krist ne samo da objavljuje Oca, nego nam daje ono što je od njega primio: Isus je postao čovjekom i došao je na svijet da oni koji ga primaju „imaju život i to u izobilju“ (Iv 10,10). Primanje kršćanstva zahtijeva rođenje "odozgor", ponovno rođenje "iz vode i duha" (Iv 3,3.5).

Očev blagoslov

Prijenos Saveza jedan je od ključnih argumenata koji se provlače kroz Stari zavjet. U povijesti patrijarha, središnji trenutak ovog prijenosa je blagoslov sina od strane njegova oca. Nemoguće je zaboraviti scenu u kojoj Jakov ide ispred svoga brata Ezava kako bi primio Izakov blagoslov (usp. Post 27). Ili onaj drugi u kojem Jakov blagoslivlja svojih dvanaest sinova jednog po jednog, navješćujući im što će biti s njima (usp. Post 49). Jednako je dirljiv odlomak u kojem David blagoslivlja svog sina Salomona, dajući mu prednost nad svim ostalima (usp. 1. Kraljevima 1-2), kao i onaj drugi u kojem Matatija, u vrijeme idolopoklonstva i progonstva, blagoslivlja svoje sinove, povjeravajući im da budu revni za Zakon i da daju svoje živote za Savez (1M 2,49s).

U svim tim slučajevima očev blagoslov prenosi na sina dar koji je on zauzvrat primio od Boga. Postoje

različite rečenice ove vrste. Vrlo je lijepa, na primjer, ona koju Izak izgovara o Jakovu. Kad se približio ocu i poljubio ga, Izak je osjetio miris njegove odjeće i uzviknuo: „Gle, miris sina mog nalik je mirisu polja koje Jahve blagoslovi. Neka ti Bog daje rosu s neba i rodnost zemlje: izobilje žita i mladoga vina. Narodi ti služili, plemena ti se klanjala! Braćom svojom gospodari, nek sinci majke tvoje pred tobom padaju! Proklet bio tko tebe proklinje; blagoslovljen tko te blagoslivlje!«” (Post 27,27-29).

Druge blagoslovne molitve imaju sličnu strukturu. Otac u svome sinu prepoznaje nekoga tko je od Boga primio potrebne darove da održi Savez na životu; moli se Bogu da mu udijeli milost, jer sluti da će mu život biti izložen višestrukim poteškoćama; i konačno mu u cijelosti prenosi dar koji je primio, zajedno s odgovornošću koja je s

njim povezana. Dok se kod patrijarha i monarha blagoslov događa tek na kraju života, kod drugih se on događa ranije. U Knjizi o Tobiji, na primjer, daje se blagoslov kada Tobitov sin mora preuzeti odgovornost za budućnost obiteljskog doma. Otac mu je prenio tu odgovornost i popratio je savjetom koji je bio primjer mudrosti (usp. Tb 4).

U Novom zavjetu ono što se priopćava više nije obećanje Saveza, već njegova stvarnost: dar spasenja i misija da se ono donese u sve krajeve zemlje. Očinstvo više nije krvno, a prijenos je uznapredovao u vremenu. Pavao, na primjer, ostavlja neke od Crkava koje je sam osnovao u rukama Timoteja i Tita. U jednoj od poslanica koje piše prvome, predstavlja se kao apostol, nezasluženo izabran: Krist me je, piše, „smatrao vrijednim povjerenja, kad u službu postavi mene" (1Tm 1,12). I to je ono što poručuje

mladiću: „Taj ti zadatak predajem, sine Timoteju, u skladu s proroštvima nekoć nad tobom izrečenima: na njih oslonjen, bij boj plemeniti" (1Tm 1:18). Cijelo pismo ima ton očinskog blagoslova, puno mudrih savjeta, ali i znakova ohrabrenja, budući da su mnogi smatrali da je Timotej premlad za tu zadaću (usp. 1Tm 4,12). Čitanje takozvanih "Pastoralnih pisama" svetog Pavla stalni je izvor nadahnuća za svakoga tko dosegne taj trenutak prijenosa - tradicije - vlastite vjere i vlastitog poslanja.

Otac u Opusu Dei

Kad se sveti Josemaría suočio s teškim pitanjem vlastitog pokopa, tražio je da se na vrlo jednostavan nadgrobni spomenik ugraviraju riječi: *Peccator – Orate pro eo.* (1) Iako je, ugledavši izraze na licima arhitekata, dodao, smiješeći se : „Ako želite, možete dodati ove druge riječi:

genuit filios et filias.(2) Ako je prvi izraz nastao iz svijesti o vlastitom stanju, drugi je imao veze s plodnošću koju je Bog dao njegovom životu, i o kojoj je razmišljao s čuđenjem.

Još od malih nogu, sveti Josemaría je bio svjestan da je pozvan da bude „otac, učitelj i vodič svetaca." (3) To je bio način na koji je morao širiti svjetlo koje je primio od Gospodina: „čak vjerno prikupljajući duh Opusa Dei, pravo na Djelo bilo bi mrtvo slovo na papiru da Utemeljitelj nije prenio nešto živo: stil, tradiciju, duhovnost koja bi dala povijesni kontinuitet tom načinu posvećenja sebe."(4) Otuda trud koji je uložio da olakša svojoj djeci koja su izgrađivala taj život; a otuda i njegova želja da mnogo ljudi može proći kroz Rimsku školu, od kraja 1940-ih. Jednostavna anegdota iz tih godina to ilustrira. Na druženju u Rimu sa skupinom članova Djela počeli su razgovarati o

knjigama. Don Álvaro je namjeravao objaviti studiju, a sveti Josemaría također je komentirao neke publikacije koje je imao na umu. Odjednom je iznenađujuće skrenuo tijekom razgovora. Pokazujući na one koji su bili s njim, rekao je: „Pogledajte kakva knjižnica! Ovo su moji radovi!». (5)

On je svoju djecu oblikovao prema duhu koji je sam primio, a u isto vrijeme imao je očinsku gestu prema njima prepuštajući im taj dar u ruke. Već u prvim godinama, kada je u Španjolskoj vladalo ozračje vjerskog progona, pitao je mlade koji su ga slijedili: „Ako umrem, hoćete li nastaviti s Djelom?" (6) To je bio način na koji je s njima dijelio odgovornost koju je Bog stavio na njegova ramena. Kasnije, kada je došlo vrijeme da karizmu Djela prenese u nove zemlje, poslao bi svoje kćeri i sinove s vrlo skromnim sredstvima i često nesigurnim

komunikacijskim kanalima; odnosno s ogromnim povjerenjem da će svugdje znati nositi isti duh koji su primili.

Naposljetku, dobro je poznato koliko je trpio zadnjih godina svoga života, pred krizom u koju je svijet, a osobito Crkva, ulazio. Sve se preispitivalo, sve se kritiziralo, sve se htjelo ostaviti iza sebe. Znakovito je da se u tom povijesnom trenutku želio u Rimu okružiti mladima. Uostalom, oni su rođeni u to vrijeme: oni su bili ti koji su najbolje mogli uskladiti ono što je bilo dobro u njihovo vrijeme i koji su najbolje mogli usmjeriti želju za obnovom. Možda ih je zato i pozvao: jer je u njima počivala budućnost. Mnogi se sjećaju geste kojom je nekima od tih mladića stavljao ruke na ramena i govorio im: „Oslanjam se na vas." Bio je to način da im kaže da u njihovim rukama ostavlja ono što je primio od Boga. Izrazio je to na tisuću načina,

ravnateljima, ali i ljudima koji su se tek pridružili Djelu.(7) Bio je to još jedan izraz očinstva koje mu je Bog dao.

Očinstvo koje se prenosi

Ovo očinstvo je nezaboravno za one koji su ga iskusili iz prve ruke; ali također je dio nasljedstva koje je sveti Josemaría želio ostaviti svojoj djeci. Zapravo, svaka osoba koja je dostigla određenu zrelost, svatko tko ima nešto prenijeti svijetu, u sebi vidi jedan oblik očinstva. Utemeljitelj Djela promicao je ovu svijest kod onih oko sebe od vrlo mlade dobi. Jedno područje u kojem je to učinio s posebnom jasnoćom jest podučavanje. U Brazdi, na primjer, prikupljeni su savjeti koji dolaze izdaleka: „Profesore! Stavi sebi za ideal protumačiti učenicima, u kratko vrijeme, ono što je tebe stajalo čitave sate studija dok ti je postalo jasno.”(8) To nasljeđe se lijepo vidi u

onome što je Álvaro d'Ors, izvanredni profesor rimskog prava, napisao u nekim osobnim bilješkama. Tijekom svog života odgojio je mnoge učenike. Prisjećajući se svojih učenika, a posebno onih koji su u to vrijeme zauzimali stolice koje je on sam držao, komentirao je: „Nasljedstvo je uvijek razlog za zadovoljstvo. Umrijeti bez nasljednika jednako je tužno ili tužnije nego nemati što naslijediti." (9)

Isto vrijedi i za mnoge druge profesije, barem za one koje prenose neku vrstu kulturne, tehničke i slične baštine. Sveti Josemaría ju isto učenje primijenio, i to na poseban način, na one koji primaju neki zadatak upravljanja u Djelu. Pedro Casciaro se sjećao kako im je inzistirao „da imaju moralnu dužnost ne učiniti se nezamjenjivima." (10) U negativnom je izrazu istaknuo primjer koji je poznavao kad je bio

mlad. Zabilježio je to u Pismu koje je napisao ravnateljima: „Sjećam se – kao slikovitog slučaja – kuhara iz sjemeništa, gdje sam se jednom morao zaustaviti, tijekom svojih svećeničkih radnih putovanja po Španjolskoj. Taj bi čovjek, kad bi pripremio jelo koje je smatrao izvanrednim - ono u stvarnosti nije bilo - izbacio pomoćnike iz kuhinje da ne nauče recept." (12)

Ali ne samo roditelji: svi smo pozvani živjeti očinstvo koje nas vodi do spoznaje da smo baštinici velikog dara, a u isto vrijeme i odgovorni da ga, kao život, prenesemo na sljedeću generaciju. Kako to učiniti? Možda je prva stvar, jer je to osnova svega ostaloga, zapamtiti da je Crkva zajedništvo: zajedništvo s Trojstvom i zajedništvo među ljudskim osobama. Otac je nedavno podsjetio na ovo u vezi s Djelom: „Misliti o zajedništvu ljudi znači misliti o zajedništvu sloboda, zajedništvu osobnih

inicijativa koje također „čine Opus Dei“, i zajedništvu generacija. (13) Te su slobode, inicijative i generacije ujedinjene u zajedništvu, a svaka od njih ima nezamjenjivu ulogu. Kada postoji zajedničko podrijetlo, nasljeđe i poslanje, zajedništvo istodobno rađa očitovanja jedinstva i pluraliteta.(14) To može dovesti do nesporedazuma, pa čak i napetosti, koje su uobičajene unutar i izvan Crkve. Naime, na sociološkoj razini nedavno je ukazano na brzinu kojom se posljednjih godina razvijaju razlike među generacijama.(15) Međutim, uz svijest da smo dio zajedništva, razlike se mogu pomiriti ljubavlju i milosrđem. Sveti Josemaría je napisao da je „više nego u 'davanju', milosrđe u 'razumijevanju'".(16) U nedavnom susretu s obiteljima, Otac je komentirao ovo učenje, ističući da se razumijevanje ne sastoji, na prvom mjestu, u opravdavanju mana ili prihvaćanju različitosti, već u <“razumijevanju pozitivnog”,

odnosno uočavanju dobrog što u čovjeku postoji, dobrog za što je sposoban i vrednovanju toga. I dodao: „Uvijek ćemo ga naći, ako nas ljubav pokreće.”(17) Na taj način otkrivamo vrijednost u drugima, a onda im je moguće vjerovati. Zapravo, vrednovanje – potvrđivanje – prvi je način ljubavi, a to je osobito tako za majku, za oca.

Kao u velikoj simfoniji

Asimilacija i utjelovljenje karizme nije nešto što se događa automatski, niti spontano. Zato Crkva predviđa intenzivnija razdoblja formacije i razlučivanja, sazrijevanja za ljude. Pritom, nakon provjere zrelosti osobe, potrebno je ne izgubiti iz vida da ona nije pozvana biti svojevrsna kopija bilo koga. Svaka istinski živa karizma pokazuje se u zdravoj raznolikosti stilova, poput one koja je postojala među apostolima ili ona koja je postojala među svecima kroz

povijest, čak i unutar istog puta zvanja. Odlučujuće je naučiti vidjeti vrijednost koju svaki drugačiji način gledanja i življenja može imati, dobro koje svaki od njih jest. Kada se to događa unutar zajedništva vjere, ozračje suživota među ljudima i generacijama postaje zajedničkim blagoslovom: mladi sa zahvalnošću gledaju starije, a stariji s vedrinom i pouzdanjem gledaju mlade. Ovo drugo je lakše kada se živi duhovno očinstvo, jer zapravo otac ne zamjenjuje sina; On ga stvara, obrazuje, pomaže mu da raste... prati ga tako da cvjeta i može preuzeti uzde vlastitog života i života koji je svatko dobio.

Konačno, unutar tog zajedništva svatko je pozvan otkriti vlastitu funkciju, kao u velikoj simfoniji. Papa Franjo često u tom smislu citira riječi proroka Joela: „izlit ću duha svoga na svako tijelo, i proricat će vaši sinovi i kćeri, vaši će starci

sanjati sne, a vaši mladići gledati viđenja.“ (Joel 3:1; usp. Djela apostolska 2,17). Jednom je prilikom ovako komentirao: „Ako se mladi i stari otvore Duhu Svetome, (...) stvaraju prekrasan spoj"(18) u kojem oboje rastu. Jedi prenose ukorijenjenost u prošlosti u kojoj je Bog djelovao; drugi, hranjeni tim korijenima, otvaraju budućnost. Stoga, „ako hodamo zajedno, mladi i stari, možemo biti dobro ukorijenjeni u sadašnjosti, i odavde posjećivati prošlost i budućnost: posjećivati prošlost, učiti iz povijesti i liječiti rane koje nas ponekad uvjetuju; posjećivati budućnost, hraniti entuzijazam, učiniti da snovi klijaju, podići proročanstva, učiniti da nade procvjetaju" (19).

S obzirom na odvijanje spasenja u povijesti, svaki naraštaj igra svoju vlastitu i nezamjenjivu ulogu. Kao u simfoniji: violina ne može svirati dionicu timpana, niti limena glazba

može zamijeniti drvene puhače. Odlučujuća stvar je da, dok svatko igra svoju ulogu, svi ostaju ujedinjeni u zajedničkom poslu, u kojem je svaka osoba vrijedna. Otuda važnost međusobnog poznavanja, dijeljenja vremena i mjesta, zanimanja za druge. Također među različitim generacijama postoji ono što je Otac naznačio u jednoj od svojih poslanica: „Bratstvo, jednostavan odnos koji se temelji na zajedničkom sinovstvu, prijateljstvo se stvara ljubavlju među braćom, s onim što uključuje uzajamni interes, razumijevanje, komunikaciju, pažljivu i delikatnu službu, materijalnu pomoć i sl.«,(20) a sve to iz svijesti o vlastitom očinstvu i vlastitom srodstvu.

* * *

Prijenos – generacija – u srcu je Crkve. Na isti način na koji je Isus došao od Oca i stavio spasenje u ruke

svojih učenika, na svakoj je generaciji da prenese tu baštinu punu života. „Miris moga sina je kao miris polja koje je Gospodin blagoslovio“, rekao je Izak blagoslivljajući svog sina. Sveti Josemaría ponavljao bi te riječi kad bi govorio o Djelu kao o "plodnoj njivi."(21) Tim izrazom, koji je ponavljao mnogo puta, često i pred svojom najmlađom djecom, svima je prenio svoje povjerenje i pokazao zdrav očinski ponos.(22) Kada odnos između Oca i djece, te između naraštaja, poprimi oblik blagoslova, moguće je gledati u budućnost bez straha od bilo čega. Tada svijetli sinovstvo i bratstvo, iz svijesti o istom božanskom pozivu, koji se prenosi s koljena na koljeno.

.....

(1) U prijevodu, „grešnik - molite se za njega."

(2) Prevedeno, „rodio je sinove i kćeri." Usp. P. Urbano, Čovjek iz vile Tevere, Barcelona, Plaza & Janés, 1995., str. 200.

(3) Sveti Josemaría, Intimne bilješke, br. 1725, u A. Vázquez de Prada, Utemeljitelj Opusa Dei, sv. I, Madrid, Rialp 1997., str. 554.

(4) A. Vázquez de Prada, Utemeljitelj Opusa Dei, sv. III, Madrid, Rialp 2003., str. 396.

(5) Ibid, str. 396-397 (prikaz, ostalo).

(6) S. Bernal, monsijor Josemaría Escrivá de Balaguer. Bilješke o životu utemeljitelja Opusa Dei, Madrid, Rialp 1980., 6. izdanje, str. 356.

(7) Biskup Julián Herranz sjeća se nekih dobrih načina na koje se sveti Josemaría morao sjetiti da odlazi, ali da će se Djelo nastaviti; usp. J. Herranz, Na periferiji Jericóa,

Madrid, Rialp 2007., str. 173-174
(prikaz, ostalo).

(8) Sveti Josemaría, Brazda, br. 229.

(9) Neobjavljeni tekst, citiran u G.
Pérez Gómez, Álvaro d'Ors. Simfonija
života, Madrid, Rialp 2020., str. 539.

(10) P. Casciaro, Sanjaj i stvarnost će
nadići snove, Rialp, Madrid 1994., str.
172-173 (prikaz, ostalo).

(11) Sveti Josemaría, Pismo 27, br. 52;
cit. u A. Vázquez de Prada,
Utemeljitelj Opusa Dei, sv. III,
Madrid: Rialp 2003, str. 304, bilješka
158.

(12) Sveti Josemaría, Uputa 31-
V-1936, br. 20, cit. u A. Vázquez de
Prada, Utemeljitelj Opusa Dei, sv. III,
Madrid, Rialp 2003., str. 303.

(13) F. Ocáriz, Pastoralno pismo,
2-10-2024, br. 13.

(14) Usp. Dikasterij za nauk vjere,
Carta Communione Notio,
05-28-1992, n. 15.

(15) Na primjer, nedavna studija
identificirala je do šest generacija
koje trenutno koegzistiraju; usp. J.
Twenge, Generations, New York,
Atria Books 2023.

(16) Sveti Josemaría, Put, br. 463.

(17) F. Ocáriz, Susret s obiteljima,
16.7.2024.

(18) Papa Franjo, Christus vivit,
25.03.2019., br. 192.

(19) Isto, br. 199.

(20) F. Ocáriz, Pastoralno pismo,
1.11.2019., br. 14.

(21) Sveti Josemaría, Pismo 29, br. 9,
upravo s obzirom na tekst Post 27,27.

(22) Usp. propovijed "Snovi su se
ostvarili", izrečenu 9. siječnja 1968.

pred mladima Rimskog kolegija i
sabrano u U dijalogu s Gospodinom,
br. 1.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/zivot-koji-
se-prenosi-vasi-ce-starci-sanjati-sne-a-
vasi-mladici-gledati-videnja/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/zivot-koji-se-prenosi-vasi-ce-starci-sanjati-sne-a-vasi-mladici-gledati-videnja/)
(10.08.2025.)